

Η ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ (1775-1783)

(σχ. βιβλ. σελ. 14 -15)

A. Οι αγγλικές αποικίες στην Αμερική

- Από το 1607 ως το 1732 δημιουργήθηκαν στα ανατολικά παράλια της Βόρειας Αμερικής 13 αποικίες υπό αγγλικό έλεγχο.
- Οι άποικοι ήταν Άγγλοι, Γάλλοι, Γερμανοί και Σουηδοί
- Στις πατρίδες τους οι άποικοι ήταν τεχνίτες, κατεστραμμένοι μικροεπιχειρηματίες, θύματα θρησκευτικών διώξεων και κατάδικοι.
- Στην Αμερική αναζήτησαν μια καλύτερη τύχη.

Στις αποικίες του Βορρά το 1763→

- ✓ Κατοικούσαν 1.000.000 περίπου κάτοικοι, εκ των οποίων οι 40.000 περίπου ήταν μαύροι σκλάβοι.
- ✓ Είχε οργανωθεί οικονομία παρόμοια με της δυτικής Ευρώπης με:
  - δυναμική αγροτική οικονομία
  - εμπόριο με κέντρα τις μεγάλες πόλεις
- ✓ Υπήρχαν πανεπιστήμια στα οποία διαδίδονταν οι ιδέες του Διαφωτισμού (Χάρβαρντ, Γέιλ, Πρίνστον)

Στις αποικίες του Νότου το 1763→

- ✓ Κατοικούσαν 750.000 περίπου κάτοικοι, εκ των οποίων οι 300.000 περίπου ήταν μαύροι σκλάβοι.
- ✓ Η οικονομία ήταν βασισμένη στις μεγάλες φυτείες καπνού, ρυζιού και βαμβακιού.
- ✓ Ιδιοκτήτες των φυτειών ήταν Ευρωπαίοι άποικοι, οι οποίοι κυριαρχούσαν στην κοινωνική και πολιτική ζωή.
- ✓ Η γη καλλιεργούνταν από μαύρους σκλάβους.
- ✓ Υπήρχαν λίγες μεγάλες πόλεις

Διοικητική οργάνωση

- Κάθε πολιτεία διοικούνταν από έναν κυβερνήτη, διορισμένο από την Αγγλία.
- Μιά συνέλευση αποίκων έπαιζε ρόλο στην ψήφιση των νόμων και στην έγκριση φόρων.
- Το δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι σε αυτή την συνέλευση είχαν μόνο οι πλούσιοι άποικοι.
- Οι άποικοι δεν εκπροσωπούνταν στο αγγλικό κοινοβούλιο.
- Το εξωτερικό εμπόριο των αποικιών ελεγχόταν πλήρως από την Αγγλία.

B. Η αποικιακή κρίση και η Αμερικανική επανάσταση

Η οικονομική κυριαρχία της Αγγλίας πάνω στις ταχύτατα αναπτυσσόμενες αποικίες προκάλεσε δυσφορία στους αποίκους. Έτσι...

...μετά τον Επταετή Πόλεμο¹ (1756-1763)

- Η Αγγλία απαγόρευσε στους Αμερικανούς να εκμεταλλευτούν τον Καναδά και τη Φλόριντα, που μόλις είχε καταλάβει.
- Απαίτησε από αυτούς νέους φόρους για να καλύψει τις πολεμικές της δαπάνες.
- Οι άποικοι αντέδρασαν σταματώντας να αγοράζουν αγγλικά προϊόντα.
- Η Αγγλία υποχωρώντας κατάργησε όλους τους φόρους αλλά για λόγους γοήτρου διατήρησε το φόρο στο τσάι.

¹ **Επταετής πόλεμος:** Κράτησε, όπως λέει και το όνομά του, επτά χρόνια από το 1756 ως το 1763. Οι αντίπαλες παρατάξεις αποτελούνταν από τη Γαλλία, Αυστρία, Σαξονία, Σουηδία και Ρωσία από τη μια, ενώ από την άλλη ήταν η Μ. Βρετανία, το Ανόβερο και η Πρωσία. Βασική αιτία του πολέμου ήταν η επιθυμία της Αυστρίας να ανακτήσει την πλούσια περιοχή της Σιλεσίας που της είχε αποσπάσει ο Φρειδερίκος ο Μέγας της Πρωσίας. Για τη Μ. Βρετανία όμως και τη Γαλλία το πρόβλημα ήταν η διαμάχη για τον έλεγχο των αποικιών της Β. Αμερικής και των Ινδιών.

- Οι άποικοι ήταν ανένδοτοι στην απόφασή τους και μάλιστα κατέστρεψαν αγγλικά φορτία τσαγιού.
- Η Αγγλία ως αντίδραση επέβλεπε εμπορικούς περιορισμούς στο λιμάνι της Βοστώνης.
- Οι Αμερικανοί με τη σειρά τους συγκάλεσαν, το Σεπτέμβριο του 1774, το Κογκρέσο (=συνέλευση) της Φιλαδέλφειας, στο οποίο συμμετείχαν αντιπρόσωποι όλων των αποικιών.
- Παρά τη συμβιβαστική διάθεση του Κογκρέσου, ο Άγγλος βασιλιάς Γεώργιος ο Γ' διάλεξε την ένοπλη σύγκρουση.
- Οι αμερικανικές δυνάμεις νίκησαν, τον Απρίλιο του 1775, στη μάχη του **Λέξινγκτον**. Αυτό σηματοδότησε την οριστική ρήξη ανάμεσα την Αγγλία και τις αποικίες της.

Ριζοσπάστες διανοούμενοι, οπαδοί του Διαφωτισμού, υποστήριζαν με μαχητικά φυλλάδια ότι η Αγγλία δε δικαιούνταν να ασκεί εξουσία στις αποικίες. Επίσης μέσα από αυτή τη διαμάχη με την Αγγλία οι άποικοι συνειδητοποιούσαν τα κοινά τους στοιχεία, γεννιόταν η αμερικανική εθνική συνείδηση.

- Υπό αυτές τις συνθήκες, λοιπόν, το **Κογκρέσο της Φιλαδέλφειας** ψήφισε τη **Διακήρυξη της Ανεξαρτησίας**² (4 Ιουλίου 1776) η οποία:
  - ο απηχούσε τις ιδέες του Διαφωτισμού
  - ο είχε συνταχθεί από τους **Τόμας Τζέφερσον** και Βενιαμίν Φραγκλίνο.
- Ακολούθησε πόλεμος μεταξύ της Αγγλίας και των αμερικανικών αποικιών της, γνωστός ως **Αμερικανική Επανάσταση ή Πόλεμος της Ανεξαρτησίας**.
- Οι Αμερικανοί, συνάπτοντας μετά το 1778 συμμαχία με τη Γαλλία, την Ισπανία και την Ολλανδία, αντιπάλους της Αγγλίας, κατόρθωσαν να επιβληθούν.
- Μετά την ήττα των Άγγλων στη μάχη του **Γιόρκταουν** (Οκτώβριος του 1778) τελείωσε κι ο πόλεμος.

Γ. Ανεξαρτησία και νέο κράτος

Με τη συνθήκη των Βερσαλλιών το 1783 η Αγγλία αναγνώρισε τις αποικίες ως ανεξάρτητο κράτος με το όνομα Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής (Η.Π.Α.)

Το σύνταγμα των ΗΠΑ (1787)

- Ισχύει κατά βάση μέχρι σήμερα.
- Ανακήρυξε τη χώρα ένωση πολιτειών (ομοσπονδία).
- Βασίστηκε στην αρχή της διάκρισης των εξουσιών.
- Η κεντρική κυβέρνηση αποφασίζει για την οικονομία, την άμυνα και την εξωτερική πολιτική.
- Οι πολιτείες ρυθμίζουν μόνες τους ζητήματα τοπικής αυτοδιοίκησης, δικαιοσύνης, εκπαίδευσης και αστυνόμευσης.
- Η **νομοθετική εξουσία** ασκείται από το **Κογκρέσο**, το οποίο αποτελείται από τη Γερουσία και τη Βουλή των Αντιπροσώπων.
- Κάθε πολιτεία εκπροσωπείται στη Γερουσία από δύο γερουσιαστές, ανεξαρτήτως του πληθυσμού της.
- Στη Βουλή των Αντιπροσώπων κάθε πολιτεία εκπροσωπείται από αριθμό βουλευτών ανάλογο με τον πληθυσμό της.
- Η **εκτελεστική εξουσία** ασκείται από τον **πρόεδρο**. Αυτός εκλέγεται κάθε τέσσερα χρόνια από ένα σώμα εκλεκτόρων και μπορεί να επανεκλεγεί μόνο μία φορά.
- Η **δικαστική εξουσία** αποφασίστηκε να είναι **ανεξάρτητη** και να εκλέγεται.

Πρώτος πρόεδρος των ΗΠΑ εκλέχτηκε το 1789 ο Τζορτζ Ουάσιγκτον, προς τιμή του οποίου ονομάστηκε και η πρωτεύουσα Ουάσιγκτον.

² Η **Διακήρυξη της Ανεξαρτησίας** είναι το πρώτο κείμενο στο οποίο καταγράφεται η απόφαση ενός λαού να επιλέξει την κυβέρνησή του.

ΟΡΙΣΜΟΣ ΟΡΩΝ

Αμερικανική επανάσταση ή Πόλεμος της Ανεξαρτησίας: Πρόκειται για την επανάσταση των 13 αποικιών της Μ. Βρετανίας στη Β. Αμερική που προκλήθηκε από την προσπάθειά της να ασκήσει μεγαλύτερο έλεγχο σε αυτές. Κράτησε από το 1775 ως το 1783. Αποτέλεσμά της ήταν η δημιουργία του κράτους των ΗΠΑ. Ξεκίνησε ως πόλεμος ανάμεσα στους αποίκους και στον αγγλικό στρατό, στη συνέχεια, όμως, συμμετείχαν και η Γαλλία, Ισπανία, Ολλανδία, οι οποίες υποστήριξαν τους αποίκους προκειμένου να αποδυναμωθεί η Αγγλία.

Διακήρυξη της Ανεξαρτησίας: Είναι το κείμενο που ψηφίστηκε από το Κογκρέσο της Φιλαδέλφειας στις 4 Ιουλίου 1776 και διακήρυττε την απόσχιση των 13 βρετανικών αποικιών της Β. Αμερικής από τη Μ. Βρετανία. Το κείμενο έγραψαν ο πολιτικός φιλόσοφος Τόμας Τζέφερσον και ο Βενιαμίν Φραγκλίνος αντλώντας τις βασικές ιδέες από τα κείμενα των Διαφωτιστών και ιδιαίτερα του Λοκ. Σημαντικές θέσεις της Διακήρυξης της Ανεξαρτησίας είναι η υποστήριξη των φυσικών δικαιωμάτων του ανθρώπου και η συγκρότηση κυβέρνησης στη βάση κοινωνικού συμβολαίου.

Κογκρέσο: Είναι ο φορέας της νομοθετικής εξουσίας στις ΗΠΑ. Θεσπίστηκε από το Σύνταγμα του 1789 και αποτελείται από δύο Βουλές: τη Γερουσία και τη Βουλή των Αντιπροσώπων. Στη Γερουσία αντιπροσωπεύονται όλες οι πολιτείες με δύο γερουσιαστές. Στη Βουλή των Αντιπροσώπων οι πολιτείες αντιπροσωπεύονται αναλογικά με βάση τον πληθυσμό τους. Οι σημαντικότερες αρμοδιότητες του Κογκρέσου είναι η επιβολή και είσπραξη φόρων, ο κρατικός δανεισμός, η ρύθμιση του εμπορίου, η έκδοση νομίσματος και η κήρυξη πολέμου. Οι δύο Βουλές που συναποτελούν το Κογκρέσο εργάζονται χωριστά. Ωστόσο για πολλές υποθέσεις χρειάζεται η συνεργασία. Επίσης, πρέπει να συνεδριάζουν μαζί μια φορά τουλάχιστον το χρόνο.